N°. 305 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Zondag en Maandag 22 en 23 December

NEDERLANDEN.

BREDA, den 21sten December.

Gister avond hadden de Ouders en Betrekkingen van een dertigtal lieve Meisjes en Knapen het genoegen, getuigen te zijn van de Muzijkale vorderingen, welke sedert nu wederom een jaar de *Zang-kweekschool* van den Heere WIRINGA gemaakt heeft. Het is, in de daad loffelijk, en het verdient de bijzondere aandacht der Stadgenooten, met hoeveel talent deze kundige Leermeester de jeugd weet te ontwikkelen voor de Muzijk; — daarvan getuigde niet slechts Koren, Solo's en Duetten, voorgedragen met accompagnement; maar ook zonder begeleiding hoorde men deze zuivere stemmen de moeijelijkste overgangen met eene juistheid en klem uitvoeren, die niets te wenschen overlieten. — Het is te verwachten, dat deze weêr met nieuwen glans herhaalde proeve zal medewerken tot het uitbreiden eener zoo nuttige inrigting, waarmede de zoo bescheiden, als talentvolle WIRINGA het opkomend geslacht bevoordeelt, en waardoor hij niet minder de Ouders dan de Jeugd-zelve op eene hoogst-verdienstelijke wijze aan zich verpligt.

Vervolg der beraadslagingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de leenings-wet; zitting van eergisteren.

De heer *de Jonge* verklaart dat hem de aanmerking, waarmede gisteren een spreker zijne rede heeft aangevangen, dat hij namelijk den moed bewonderde van hen, die door het ontwerp niet afgeschrikt, voor de wet stemmen, enz., getroffen heeft, doch dat hij door deze magtspreuk niet is afgeschrikt, en hij, geheel gerust op de beoordeeling der nakomelingschap, het ook wagen zal als verdediger van het ontwerp op te treden, ofschoon geenszins, dan de verbindtenissen waarvan hetzelve is voorafgegaan. Wat dan het ontwerp zelve betreft, zal men moeten erkennen, dat door de voorgestelde wet groot nut zal worden gesticht, voor zoo veel de Regering daardoor in de gelegenheid zal zijn, zich van de verbindtenissen jegens de H. M. te ontslaan, en men in staat geraken zal, de opbrengst der producten van de Oost geheel ten behoeve van het Moederland aan te wenden. Bij eene verwerping der voordragt blijft de verbindtenis met de H. M. bestaan; dan vloeit er niets in de schatkist. Dan zullen wij in onze eigene behoeften moeten voorzien, want het is eene droevige, doch niettemin erkende waarheid, dat men zonder bijdragen van de Oost in de behoeften des vaderlands niet kan voorzien. De spreker schetst het voordeel hetwelk het spoedig ontslaan van de verpligtingen der H. M. voor de schatkist zal opleveren. Elken dag, dat men daarmede wacht zou men de schade voor het land vergrooten. Aan den vorm moet men, meent de spreker, de zaak niet opofferen. Men wil echter waarborgen voor de toekomst hebben, alvorens de voordragt aan te nemen. Men verlangt de herziening der grondwet, eene bepaalde uitlegging van art. 60 der tegenwoordig bestaande grondwet, en de invoering der ministeriële verantwoordelijkheid, welke door sommigen als de krachtigste waarborg voor de zekerheid van den staat wordt aangemerkt; ja dat dezelven niet alleen ingevoerd, maar zelfs in hare geheele uitgebreidheid zou worden toegepast, geregeld en in werking gebragt; dat is alzoo een problema opgelost, waarvoor geheel Europa tot dusverre nog is teruggedeinsd; terwijl men bovendien verlangt dat art. 4 van het ontwerp nog stelliger en meer afdoende worde gemaakt.

Zoolang dit alles niet is verkregen, wil men echter slechts tijdelijke kredieten toestaan. Al dadelijk merkt hij aan, dat dit bij de hand gegeven middel welligt geschikt zou zijn, om de begrooting te verwisselen, indien men vermeenen mogt, dat dezelve te hoog is opgevoerd. Maar zeker is zij niet van toepassing daar, waar het geldt het lossen van een pand aan de H. M. gegeven. Wat dan de herziening der grondwet aangaat, ontveinst hij niet, dat de voordragt daarvan hem aangenaam zou zijn. Was men door geene bijzondere omstandigheden gedrongen daartoe over te gaan, dan zou hij vreezen deze zaak aan te voeren, daar hij het altijd gevaarlijk beschouwt aan de grondslagen van een gebouw te arbeiden. Maar in de tegenwoordige omstandigheden, met den bestaanden geest des tijds, met de wenschen en de vorderingen der natie, wenscht hij, dat de regering tot die herziening zoo spoedig doenlijk overga. Wanneer men daarbij met bedaardheid te werk gaat, dan houdt hij zich overtuigd, dat men zich zal verstaan en dat, indien men van beide zijden iets toegeeft, deze herziening tot het wezenlijk heil des vaderlands zal uitloopen. Intusschen is dat het werk niet van eenen dag. Wij leven in geene tijden als die van 1815, toen de grondwet onder vreugdegejuich en trompetgeschal tot stand gebragt en het land door gevaar bedreigd werd. Er moeten bij zoodanige herziening zulke teedere onderwerpen behandeld worden, die ook bij den besten afloop eenigen tijd zullen vorderen. Nogtans twijfelt hij daarbij niet aan de goede uitkomst. De voortduring der verbindtenis met de H. M. kan daarvan niet afhankelijk gemaakt worden.

Wat betreft de verlangde wijziging van art. 4, zegt de heer *de Jonge*, dat, zijns bedunkens, er eigenlijk iets gevraagd wordt, dat men niet weet of werkelijk bestaat, dat is, eene rekening van ontvangsten en uitgaven van de Oost enz. Hij verzoekt deswege inlichtingen van den minister.

Mogt er zoodanige erkenning bestaan, dan vertrouwt hij, dat het in de bedoeling van het art. ligt, dat ook deze zal worden overgelegd.

Hij wenschte deze uitlegging van den minister te mogen vernemen.

Wijders meent hij een krachtigen waarborg voor het toekomstig regelmatig beheer van 's lands financien te vinden in de toegezegde afschaffing van het Synd. Voorts gelooft hij, dat bij eene herziening der grondwet, ook over de uitlegging, welke aan art. 60 derzelve, nopens het opperbeheer der koloniën, moet worden gegeven, zal kunnen gehandeld, en daaromtrent alle zoodanige voorzieningen gemaakt, als de omstandigheden zouden bevonden worden te vereischen. Bovendien is er door geen enkel lid eenig middel opgegeven, waardoor op eene andere wijze, de 40 mill. voor de H. M. zouden te verkrijgen zijn.

Ten aanzien der aangevraagde 10 millioenen voor het Dep. van koloniën zal hij zeggen, hetgeen men tegen Nederland in de diplomatie zoo dikwerf heeft verklaard; *c'est un fait accompli*. Indien zij als bijdrage voor de begrooting verlangd werden, dan zouden er de grondwettige vormen gevolgd worden. Maar thans zijn zij een eigenlijk te kort van de Oost voor eene schuld, voor het Dep. van oorlog aangegaan, en welke door de kamer is goedgekeurd.

Het is waar, men heeft van die gelden stilzwijgend gebruik gemaakt voor andere einden, dan zij waren toegestaan, en dat wel voor een deel hetwelk de kamer had afgekeurd. Hij gevoelt zich te onafhankelijk om niet te betuigen dat deze wijze van handelen onregelmatig is. En moest de aanhangige voordragt de goedkeuring van dit gedrag bevatten, dan voorzeker zou hij deze bill van indemniteit weigeren. Hij doet echter zien, wat het gevolg wezen zou, indien men deze 10 mill. niet toestond. Eenmaal zal de regering daardoor in ongelegenheid geraken. Zal daardoor geene aanleiding gegeven worden tot herleving van het stelsel irregulariteiten, dat behoort te eindigen?

Thans zullen wij alles gelijk maken, en voor het vervolg hebben wij de zekerheid, dat die onregelmatigheid onmogelijk is.

Wat aangaat de vier millioen voor het Synd., ook deze kan hij tijdelijk en voor eenmaal, in afwachting van de geheele opruiming dier instelling, goedkeuren. Hij toont daarbij aan, dat het Synd. ten gevolge van den Belgischen opstand, groote verliezen geleden heeft.

Ten slotte vestigt de redenaar een blik op het tijdstip dat wij beleven, en tracht daaruit de noodzakelijkheid te betoogen dat men zich voor het ontstaan van alle mogelijke botsingen wachte.

Tegen het ontwerp hebben het woord gevoerd, de heeren *Akerlaken*, *Verwey-Mejan*, *Binkes*, *Repelaer*, *Weynands*, *Brongers*, *Vyfhuis*, *Van Alphen*, *Tromp*, *Van Asch*, *Van Wyck*, *Bruce* en *Gevers*. Allen beklaagden zich, over den toestand van 's lands financien en over de handelingen des gouvernements, hetwelk buiten

toestemming der Staten-Generaal uitgaven gedaan had. De Regering heeft 21 millioenen uitgegeven, welke de vertegenwoordiging niet had toegestemd. Nu zij dat hadden ondervonden, en hun vertrouwen zoo kwalijk was beantwoord, nu mogten zij op geene belofte en verzekeringen der Regering meer vertrouwen, maar meenden zij op waarborgen voor het vervolg te moeten aandringen. Daar te boven meenden zij, dat de voordragt niet dringend noodzakelijk was en zeer wel, immers grootendeels kon blijven rusten, tot dat wetten betrekkelijk de herziening van de grondwet, de afschaffing van het Syndicaat en de betere regeling der Algemeene Rekenkamer, zouden zijn aangeboden en zoo mogelijk afgehandeld.

De heer *van Akerlaken* heeft zich beklaagd over het verkeerde begrip hetwelk de Regering ten aanzien van art. 60 der grondwet heeft gehad, en waarvan het gevolg is geweest, dat er omstreeks 21 millioen guldens voor oorlog zonder toestemming der Staten-generaal zijn uitgegeven, hetgeen hij in strijd oordeelt met de bepalingen der grondwet. Hij verlangt, dat deze uitgaven eerst door de Staten-Generaal worden gewettigd. Hij beschouwt art. 4 der voordragt niet voldoende. Hij is voor de volhouding van het tegenwoordige stelsel van cultuur in de Oost gestemd, waarvan ons zijn of niet zijn, afhankelijk is gemaakt.

Hij verklaart tegen de wet te zullen stemmen.

De heer *Verwey-Mejan* schetst het belangrijke van het wetsontwerp en doet opmerken, dat het hier meer het beginsel dan het cijfer der voordragt geldt. Dat beginsel is om blijvende schulden op de Natie te werpen, voor behoeften van het oogenblik. Hij merkt op, dat de uitgaven des rijks altijd de inkomsten zijn te boven gegaan, en dat, mogt het leed wel voor een oogenblik verborgen blijven, hetzelve alsdan gedekt wordt door geheime maatregelen en geheime instellingen. Dit heeft zelfs plaats gehad in tijden van rust en vrede. Niettemin heeft nergens meer eerlijkheid en goede trouw geheerscht, dan bij ons. Ook nu stelt men voor, tijdelijke behoeften eene blijvende schuld op de Natie te leggen. Wij offeren alzoo de toekomst aan het tegenwoordige op. Hij beschouwt de aanneming der voordragt noch noodzakelijk, noch voor het oogenblik gepast, omdat de grondwet nog niet is herzien en de finantiele aangelegenheden met Belgie nog niet alle vereffend zijn. Overigens toont hij aan, dat mistrouwen tot het wezen van den grondwettigen regeringsvorm behoort. Hij acht het noodzakelijk, dat het minimum van den prijs der uit te geven effecten, bij de wet zou dienen te worden bepaald. Het is niet voldoende gebleken en bewezen, dat de waarde der daar te stellen schuld, door de natie zal worden genoten. Het is niet gebleken dat het belang der schatkist de aflossing der producten van de Handel-maatschappij vordert. Hij kan zijn leedgevoel niet ontveinzen over de handelingen der regering, welke uitgaven gedaan heeft, zonder toestemming der Staten-Geraal; hij tracht daaruit de noodzakelijkheid te doen zien, om de ministeriele verantwoordelijkheid bij ons in te voeren; want wat beteekenen alle grondwettige waarborgen, wanneer het voldoende is, ze door een enkele pennestreek te verbreken. Hij vermeent dat 's lands vertegenwoordiging niet daar is, om te gelooven en te vertrouwen, maar wel om te zien. Hij herinnert de voortzegging van *Hogendorp*, *Fockema* en anderen omtrent de instelling van het Syndicaat en de geldelijke aangelegenheden des lands. Nopens het Synd. bestaat nog allezins duisternis. Hij keurt het af, dat het geheele finantiele stelsel van ons rijk op variable prijzen der producten van de Oost berust. Heeft men buiten de Staten-Generaal gehandeld en komt men alleen in den nood bij dezelve, dan behoort men van hen niet meer te vergen, dan zij verantwoorden kunnen. Zijns inziens komt het op dit oogenblik niet te pas over de uitlegging, welke aan art. 60 der grondwet moet worden gegeven, te handelen, daar hiertoe bij de herziening der grondwet gelegenheid zal bestaan.

De heer *Binkes* verklaart zich tegen het ontwerp. Gedurende het onderzoek dezer wet zijn zijne bezwaren tegen de wet, in plaats van weggenomen, veeleer vermeerderd.

De heer *Repelaer* verlangt eene betere redactie van art. 4 der voordragt; maakt onderscheidene andere bedenkingen tegen dezelve en kan ze niet aannemen.

Ook de heeren *Weynands*, *Vijfhuis*, *van Alphen* en *Tromp*, verklaren zich tegen het ontwerp.

De heer *van Asch van Wijck* kan mede de voordragt niet aannemen. Hij kan geene uitgaven wettigen, welke zonder toestemming der Staten-Generaal hebben plaats gehad. Zijn pligt, de eed door hem op de grondwet afgelegd, beletten hem dit.

De heeren *Bruce* en *Gevers* verklaren zich allen tegen de voordragt, op dezelfde gronden door vorige redenaars ontwikkeld. De heer *Gevers* heeft zich, ofschoon ongesteld, aangezien de belangrijkheid van het onderwerp, in de zitting begeven.

De zitting werd daarna opgeheven.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van gisteren is een verzoekschrift ingekomen van ingezetenen uit Noord-Braband, nopens den vrijdom van novale tienden. Daarna zijn de beraadslagingen over de leeningswet voortgezet. Twee leden, de heeren *d'Escury van Heinenoord* en *van Sytzama*, voerden daarover nog kortelijk het woord.

De heer *d'Escury* meende dat het in het algemeen belang wenschelijk is, dat de regering in staat gesteld worde, om aan hare verpligtingen jegens de handelmaatschappij te voldoen. De schuld was met bezwaar aangegaan; zoodanige gesteldheid moest ophouden, en de regering moest bij magte gesteld worden om de vrije beschikking over de producten van de Oost-Indische bezittingen te hebben.

De redenaar was dan ook geenszins afkeerig om de aanvraag van 40 millioen toe te staan; doch tegen het overige deel der aangevraagde leening had hij bezwaar; hij was niet overtuigd dat het noodig was. Hij zal dus nadere inlichtingen van Zijne Exc. afwachten. Mogten zijne bezwaren niet opgelost worden, dan zou hij moeijelijk voor de voordragt kunnen stemmen.

De heer *van Sytzama* zeide, om bijzondere aangelegenheden (het afsterven eens bloedverwants) niet gestemd te zijn geweest om over eene voordragt het woord te voeren. Na de krachtige taal, eergisteren en gisteren gevoerd; na de edele en zoo gemoedelijke woorden van een afgevaardigde uit Utrecht (den heer *van Asch van Wijck*) die eed en pligt zoo duidelijk heeft voor oogen gesteld, vond hij zich echter verpligt te verklaren, dat hij ten volle met de bezwaren instemde, door de meeste zijner ambtgenooten geopperd, en dat, naar zijn geweten, hij tegen zijn eed en pligt zou handelen, met de wet aan te nemen. Geene beloften, geene vermindering van cijfers, indien die al mogt plaats hebben, mogt hem hier doen wankelen.

Geen der leden verlangen meer het woord. Alzoo wordt het verleend aan Zijne Exc. den minister van finantien. Hij verklaart dat hij wel gewenscht zou hebben, dat, toen wij van Belgie werden afgescheiden, wij het ook van de belgische beginselen zouden zijn geweest; dat tijdens de vereeniging het inbrengen van grieven, als beding tot onderstand, bij alle getrouwe leden afkeuring had beloopen, omdat alzoo onderling vreemde zaken verward werden; dat althans 's ministers gevoelen ten deze onveranderd waren.

Z. Exc. zou slechts hoofdpunten bij de verdediging behandelen; het treden in bijzonderheden zou te wijd henen voeren.

Men had geklaagd, 1°. dat er gelden waren gebezigd buiten toestemming van de Staten-Generaal, en 2°. over het jaarlijksch te kort van het Amortisatie-Syndicaat, waaruit eene gestadige vermeerdering van uitgaven zou voortspruiten.

Wat het eerste punt betreft, dit geldt de opneming van 10 millioen. Men heeft dit als eene gewetenszaak voorgedragen. Doch, volgens Zr. Exc. inzigt, heeft men twee onderling vreemde zaken verward, te weten: de diensten van 1835 en 1836, en de latere. Wat de eerstgemelde diensten aangaat, erkent Zijne Exc. dat er gelden buiten toestemming van de Staten-Generaal zijn gebezigd, doch het was dezen toch vier jaren lang bewust, dat de buitengewone oorlogsbehoeften zonder hunne toestemming uit Oost-Indische geldmiddelen werden gevonden. Ofschoon zulks niet zijne administratie betreft, ware het onedelmoedig de nagedachtenis van zijn voorganger te bezwaren, met de zaak te willen verbloemen; doch hij gevoelt zich als minister des Konings gedrongen opheldering deswege te geven. Zijne Exc. betuigt, dat, wat er ook van bespiegelingen nopens grondwettige regeringsvormen gezegd was, naar zijn begrip elk maatschappelijk bestaan, zijn eigene staatsregeling heeft. Volgens onze staatsregeling art. 60; heeft de koning het uitsluitend opperbeheer over de bezittingen in andere werelddeelen, en het scheen dat de Kamer meerdere en mindere uitgebreidheid aan dat artikel gaf; want, in 1825, toen er eene leening gevraagd werd ten behoeve en ter tegemoetkoming van de Oost-Indische bezittingen (welke toen in ongunstige omstandigheden verkeerden), waren vele leden huiverig om eenigen onderstand daarvoor te bewilligen, omdat het opperbeheer der volksplantingen buiten den werkkring der Staten-Generaal viel, en de Koning, buiten middelen door de Staten-Generaal te stemmen, in den nood moest voorzien. Toen in 1835 en 1836 de Oost-Indische bezittingen baten afwierpen, begreep de Koning, ingevolge het hem opgedragen opperbeheer, die baten te mogen aanwenden ter bestrijding van de buitengewone behoeften van oorlog. Toen na afschudding van het vreemde juk, voor 25 jaren, de Koning als een redder van Nederland werd ingeroepen, eerst als Souverein Vorst en naderhand als Koning werd begroet, had de uitroeping van Souverein plaats, vóór het bestaan der Constitutie, en toch had men hem plegtig den eed van hulde en getrouwheid gezworen.

Dit toepassende op bovengenoemd artikel der grondwet, en het vroegere regt der Graven over buitenlandsche bezittingen, meent Zijne Exc. dat de zin daarvan wel in dier voege uitgelegd kon worden als het tot 1835 is geschied. Zoodra de Kamer na als het ware van stelsel daaromtrent veranderd was, is de Regering aan dat gevoelen der volksvertegenwoordigers te gemoet getreden. In 1836 zijn er buitengewone uitgaven aan de Staten-Generaal gevraagd en van hen verkregen, met uitdrukkelijke bepaling dat zulks zou zijn buiten be-

kwaar der ingezetenen. Wat er nu moge gezegd wezen omtrent de volharding, de Staten-Generaal hadden daartoe bijgedragen. Deze hadden gelden bewilligd, waarvan zij het doel kenden; ligtingen der nationale militie, terwijl men wist dat de vroegere niet ontslagen waren. De uitgaven van 1837 en volgende jaren zijn toegestemd in het bewustzijn van hetgeen er in 1835 en 1836 is geschied. In 1837 en 1838 hadden de Staten-Generaal weder buiten bezwaar der ingezeten het buitengewoon voor oorlog en marine ingewilligd. In het laatste jaar had de Oost niet genoegzaam daartoe afgeworpen. Dit zoowel als een voorschot der schatkist van 1839, moest gevonden worden. Of die fondsen uit die van spoorwegen of 's Konings eigen middelen afkomstig waren, deed niets ter zake. De schatkist had voorhanden zijnde penningen tijdelijk gebezigd, en die moesten worden aangevuld.

Wat den gelukwensch betreft, hem gedaan, dat er hier te lande geene ministeriele verantwoordelijkheid bestond, hij nam dien gelukwensch niet aan; bestond die verantwoordelijkheid, hij zou zich, even als nu, openhartig verdedigen. Als men die gelden uitgeeft tot betaling van 's lands verdediging, van de rentheffers van den Staat die ter goedertrouw hunne penningen voorgeschoten hebben, dan behoeft men voor geene verantwoording terug te deinzen. Die middelen heeft, moet zijne schulden voldoen; en niets anders is gedaan.

Daarna ontwikkelt de minister, dat de gevolgtrekking nopens de vier millioen niet juist is geweest; dat het geen wonder is dat, na negen jaren van geheelen of gedeeltelijken staat van oorlog, nog sommen tot aanzuivering noodig zijn bevonden; dat de geschiedenis leert, dat zulks meermalen plaats gegrepen heeft; dat er in de daad geen te kort bestaat; dat, hoe wenschelijk zuinigheid is, alle besparingen niet reeds dadelijk kunnen ingevoerd worden; dat er voor het vervolg nogtans niets buitengewoons gevraagd wordt, hetwelk dus voorzeker gunstig mogt geheeten worden; dat men, aandringende op nieuwe verandering van art. 4, moest indachtig zijn dat de Regering reeds tweemalen deswege aan de verlangens der Kamer had toegegeven dat de redactie goed was, enz.

Wat de zaak der grondwet betreft, die was aan het ontwerp vreemd. Zijne Exc. ontveinst zich met een spreker uit Holland, van gisteren, nogtans niet, dat daartoe nog altijd tijd vereischt werd. Hetzelve geldt de regeling van de rekenkamer. Ook de aangekondigde wet nopens het Syndicaat zou eenigen tijd vorderen. Trouwens kan hij zeggen, dat de staat van dat ligchaam niet zoo ongunstig zou zijn, indien het de beschikking over de baten uit Belgie had genoten.

Ten slotte wijst Zijne Exc. op de nadeelige gevolgen, die, zijns bedunkens, eene verwerping van de tegenwoordige voordragt zou hebben; door hare aanneming zou alles kunnen worden geregeld, en zeker het staatsbankroet (een woord, in den loop der discussien genoemd) zou worden vermeed; terwijl de verwerping er ons misschien een eersten stap toe laat doen. » Als lid der Kamer (zeide Zijne Exc.) stem ik *voor* de wet."

De heer *van Dam* antwoordde nog op hetgeen de minister gezegd heeft, wegens de uitlegging van art. 60 der grondwet. Het waren de belgische leden geweest, die er eene verklaring in den zin, door Zijne Exc. bedoeld, aan hadden gegeven; die leden, welke handel en kolonien vijandig waren, die zich tegen eene tijdelijke hulp van de laatste door het Moederland aankantten, zonder te bedenken dat de volksplantingen eens voordeelen zoude kunnen afwerpen, die dan ook natuurlijk ten bate van het Moederland zouden moeten strekken. — Hij gispt voorts nog het bezigen van gelden, tot andere einden, dan die, waartoe de Staten-Generaal ze hadden bewilligd. — Hij deed echter te zeer hulde aan de goede trouw des ministers, om hem dit persoonlijk te wijten.

Wat het gezegde nopens het inbrengen van grieven aangaat, dit was eene reeds verouderde grond van verdediging, want die was reeds in een dagblad verschenen. Dit alles had niets gemeens met de hulde van getrouwheid aan den Koning; integendeel, hij hield vol, dat het juist een blijk van opregte liefde jegens den Koning en zijn Huis is, tegen de wet te stemmen.

De Minister van Financien zegt, dat hetgeen hij gezegd heeft met geen dagblad-artikel in betrekking staat.

Zijne Exc. de Minister van Kolonien was getroffen over den lof, hem toegezwaaid wegens de diensten, naar zijn beste weten, den lande bewezen; hij stelde die goedkeuring op hoogen prijs. Wat de onderhavige voordragt betreft, het scheen hem toe, dat het wezenlijk belang des lands hare aanneming vereischte, dat hare verwerping schroomelijke gevolgen zou kunnen na zich slepen, ja 's lands ondergang berokkenen.

Zijne Exc. deed uitkomen, dat de Regering nopens art. 4 aan billijke wenschen der kamer voldaan had; dat de Oostindische geldmiddelen in 1840, 25 millioen ten behoeve van den Lande zouden afwerpen; dat het aangaan van bezwarende verbindtenissen met de Handel-maatschappij geene bevreemding moest verwekken in de tijden die Nederland doorgeworsteld heeft; dat daardoor toch geene staatsschulden waren aangegaan, enz.

Z. Exc. vond in art. 60 der Grondwet de bevoegdheid des Konings, om zoodanig te handelen, als geschied is, en meende dat zelfs een Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie daartoe, buiten medewerking uit het Moederland, zoodanig zou hebben mogen handelen; dat hij jaren lang het tegenwoordige plan had willen verwezenlijken, en men dit niet aan den vorm moest opofferen; dat daaruit toch groote voordeelen voor de schatkist zouden voortspruiten, dat hij dus vurig lijk de aanneming daarvan wenschte; vooral in een oogenblik dat de bloei der Oostindien zulke gunstige vooruitzigten opende, in verband met 's lands handel, scheepvaart en nijverheid, in de steden en op het platte land. Bij de aanneming der wet zou die algemeene welvaart worden bevestigd, en zouden de hulpbronnen uit de Oost nog ruimer kunnen toevloeijen.

Z. Exc. treedt in becijferingen, om te doen zien, dat wij nooit minder voor onze rentebetalingen hebben opgebragt dan thans, hetwelk te gunstiger is als men gebeurtenissen van de laatste jaren gadeslaat. De lasten der natie zijn niet hooger dan in 1829, namelijk 45 millioen. Nog tracht Z. Exc. aan te toonen, dat 10 millioen niet uitgegeven zijn buiten toestemming van de Staten-Generaal, en dat het onverschillig is, waaruit het bestaande te kort tot dusverre is gevonden. Bij de afstemming van de wet zoude het goede, dat hij mogt hebben gewrocht, misschien voor altijd verloren gaan.

Aan de afbreking van datgene wat met zoo veel moeite en kosten is tot stand gebragt, kan hij niet medewerken. Wordt de wet verworpen, dan keert hij als ambteloos burger in de maatschappij weder. Eed en pligt gebieden hem dan eene betrekking op te geven, waarin hij geen nuts meer zou kunnen stichten. Hij is dan voor het minst innig bewust, dat hij zoo veel in hem was, de rampen zou hebben afgewend, die hij van het vallen van deze wet voorziet.

De heeren *van Asch van Wijck*, *Gevers* en *van Alphen* hebben verklaard, dat de ontvangen inlichtingen der Ministers hen niet hebben overtuigd, dat zij in hun gevoelen over de voordragt der wet dwaalden; dat zij met leedwezen en smart de verdediging hebben gehoord; dat zij zich van de verwerping der wet, die pligt en eed hen gebood, niet konden laten afschrikken door de droevige omstandigheid, die zij vernomen hadden, dat een der ministers zich door gevoeligheid scheen te laten wegslepen en zijn ontslag wilde nemen; dat zij Zijne Exc. deden opmerken, dat men voor hem de grootste achting gevoelde, en de grootste en regtmatigste hulde aan Zijne Exc. hadden bewezen; dat zij niet weigerachtig waren, om, bij nader onderzoek, tijdelijke voorzieningen goed te keuren, en dat zij zich alzoo vleiden, dat de Minister van Kolonien, bij bedaarde overweging der zaak, van het door hem opgevat voornemen zou afzien. Zij hebben inzonderheid trachten te doen blijken, dat de verantwoordelijkheid van hetgeen er plaats vond niet door de Kamer, maar door de Regering moest worden gedragen, en schroomden geenszins voor de gevolgen, die de verwerping der voordragt zou kunnen doen ontstaan, omdat die in de welbegrepen belangen des lands plaats vond.

Van alle zijden der Kamer werden deze gevoelens ondersteund.

Z. Exc. de Minister van Kolonien gaf te kennen, dat hij in zijn besluit moest volharden; dat hij zich in eene zeer moeijelijke positie bevond, en het hem niet gegeven was tusschen de uiteenloopende gevoelens van den Koning aan de eene zijde, en der Kamer aan den anderen kant, eene overeenstemming tot stand te brengen.

Z. Exc. de Minister van Financien heeft, tot nadere uitlegging dezer woorden, te kennen gegeven, dat de Regering niet vermeende aan het verlangen der Kamer te kunnen voldoen, om de tien millioenen uit het ontwerp weg te laten; daar deze eene wettige schuld was, welke op de Oostindien was gelegd.

De beraadslagingen gesloten verklaard en het ontwerp in hoofdelijke omvrage gebragt zijnde, is de uitslag der stemming, dat het ontwerp *verworpen* wordt met de aanzienlijke meerderheid van 39 tegen 12 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren Snouck Hurgronje, van Hemert, de jonge, van Tuyll van Heeze, Boddaert, Frets, van de Poll, van Hoorn, van Burgh, Druyvesteyn, Weerts, Beelaarts en van Swinderen.

Tegen het ontwerp hebben gestemd: de heeren van Sytzama, van Nagell, Kuiphorst, Verwey-Mejan, Dijckmeester, van der Grinten, van Dam van Isselt, Luyben, Brongers, van Rappard, Wijnaendts, van den Mortel, Cats, Schimmelpenninck, Vijfhuis, van den Velden, d'Escury, Gouverneur, Tromp, Rommes, Bruce, Clifford, van Meeuwen, Sandberg, Roëll, Bacher, Binkes, Repelaer, Akerlaken, Star Busman, Rengers, Gockinga, Corver-Hoofft, van Asch van Wijck, Hinlopen, Gevers, Warin, Luzac en van Alphen.

Mitsdien zal Z. M. eerbiedig worden verzocht, dit wets-ontwerp in nadere overweging te nemen.

De Voorzitter zegt, dat, daar de begrootings-wetten voor den jare 1840 beschouwd kunnen worden met het gevallen wets-ontwerp in verband te staan, de beraadslagingen over het budget eerst Maandag zullen aanvangen, terwijl heden, op nader te bepalen uur, zal worden beraadslaagd over de drie ontwerpen nopens den accijns op de steenkolen en dien betrekkelijk den turf.

— Naar men verneemt zou er heden morgen bij Z. M. een Kabinetsraad worden gehouden, waarin beraadslaagd zal worden over de vraag, wat aan de Regering, na de verwerping der voordragt, te doen staat.

Door het uitvoerig verslag van de jongste belangrijke zittingen der Staten-Generaal zien wij ons verpligt, de buitenlandsche berigten tot de mededeeling van het volgende te beperken:

De belgische kamer van vertegenwoordigers heeft eergisteren de discussie over het buitenlandsch budget ten einde gebragt, en heeft begonnen te beraadslagen over het ontwerp tot uitgifte van twaalf millioenen schatkistbons, voor de voortzetting van den spoorweg en andere wegen.

— De senaat is gisteren vergaderd geweest en heeft commissien benoemd voor de bij denzelven aanhangige ontwerpen.

— Te Dendermonde is de heer *De Decker* tot vertegenwoordiger gekozen; zijn medekandidaat was de graaf *H. Vilain XIV*.

— De *Courrier de la Meuse* vermeldt, dat de Bisschop van Luik eerstdaags het eerste gedeelte van een werk over het lager en middelbaar onderwijs zal uitgeven.

De berigten uit Parijs van eergisteren vermelden, dat eerst toen de kabinetsraad in tegenwoordigheid des konings, over de openings-aanspraak beraadslaagd had.

— Volgens de gewone correspondentie zou het fransch gouvernement, na de nieuwe zending van den heer *von Brunow* naar Londen, uit vrees van in de oostersche kwestie geheel op zich zelve te staan, thans weder minder gunstig gestemd dan vroeger zijn.

— Het fregat *Isère*, hetwelk volgens de bladen, aan hoon van de britsche marine op de reede van Mauritius is blootgesteld geweest, is te Brest aangekomen, en deszelfs kommandant, de heer *de Tinan*, heeft over het gebeurde een rapport aan het gouvernement gezonden. Men wilde dat de raad daarover vergaderd is geweest, en er besloten is geworden eene nota naar Londen te zenden, om vergoeding te vorderen.

— De markies *van Grouy-Chanal* is op nieuw gearresteerd.

Eergisteren is nog eene huiszoeking gedaan in een huis in de straat Chabrol, en heeft men eenige geweren en patronen in beslag genomen. De eigenaars dier voorwerpen, een tweetal jonge lieden, hadden de vlugt genomen.

— De tijdingen uit Spanje, eergisteren te Parijs ontvangen, behelsden niets bijzonders.

— Ter parijsche van eergisteren beurze, liep heden een gerucht dat de minister van financien *de Passy* zijne demissie gegeven had, omdat de koning niet had willen bewilligen, dat in de openingsaanspraak van de conversie der renten gewag gemaakt werd. Daaraan schreef men ook de meer dere willigheid der 5 pCt. rente toe. De notering was heden: 5 pCt. 111,95; 3 pCt. 80,50; Nap. r. 101,40, Sp. Ardoin 25⅝; Pass. 6¼; Rom. L. 101½.

Volgens de Duitsche Dagbladen was H. M. de Keizerin van Rusland den 22 November, voor de eerstemaal na hare ziekte, weder in den schouwburg verschenen.

De heer *von Brunow* zou in last hebben, te Londen wijzigingen in het tractaat van Unkiar-Skelessi te bewerken, waardoor de beslechting der oostersche kwestie gemakkelijker worden zou.

Te Alexandria gelooft men echter niet dat de zaken voor in het volgend voorjaar beslist zullen worden. Men had aldaar tijding van eene overwinning, door *Selim-bey* tusschen Jambo en Medinah, op de vijandelijke Arabieren behaald.

OPROEPING AAN BREDA'S SCHOON GESLACHT.

De mislukte Haringvangst heeft dit jaar onze Landgenooten op *Schokland* tot volslagen hongersnood gebragt; — de berigten, van daar ingekomen, zijn hartverscheurend; — in zoo verre ellende dadelijk te voorzien, is het denkbeeld gerezen van een aantal Dames dezer Stad, die gaarne eenig handwerk ten offer willen brengen op het altaar der lijdende menschheid; — zoodoende is de gedachte rijp geworden, om met het inzamelen van eenige voorwerpen, toegereed door de hand van Breda's Vrouwen, eene Loterij tot stand te brengen, waarvan de geheele opbrengst tot eene dadelijke gift zou strekken » voor de met haar kind aan de borst, op Schokland stervende moeder", voor honderd huisgezinnen, die van alle brandstof en voedsel beroofd, wegkrimpen, vóór nog de vorst ze geheel zal vernietigen. In het volste vertrouwen op de algemeene deelneming, worden alle Dames dezer stad en van dit garnizoen uitgenoodigd, om vóór Maandag, den 23. December, 's middags 12 ure, hetzij met Naam, of onder eene Letter aan Vrouwe DE KLERCK, aan Vrouwe DE ROY, of aan Vrouwe VERHOEVEN, te willen opgeven, hoeveel voorwerpen zij tot dit weldadig doel zouden gelieven in te zenden, en wanneer men zou kunnen gereed zijn. — *Spoed* is noodig en eene dadelijke hulp is hier eene dubbele hulp. — Alleen de namen der edelmoedige Geefsters zullen bekend worden; — het zal een geheim der drie genoemde Dames blijven, wat ieder bijgebragt heeft.

Ook andere giften, *Teekeningen*, of wat ook HEEREN mogten willen toezenden, zullen te zelfden einde dankbaar worden aanvaard door gezegde drie edelaardige Vrouwen, die zich volgaarne hebben geleend tot het zamenstellen dezer menschlievende commissie.

OPROEPING AAN HET PUBLIEK DER STAD BREDA.

In verband met het bovenstaande, zullen, tegen betaling van *f* 1, reeds op morgen bij BROESE & COMP. verkrijgbaar zijn: *Bewijzen van Deelneming* in eene *Weldadige Loterij voor Schoklands* arme Visschers. — Na Maandag aanstaande zal er worden opgegeven, hoedanig de Verloting zal plaats grijpen.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (20 *December*) werden verhandeld: Ned. 2½ pCt. 52¼; dito 5 pCt. 98¼; Kansb. 24, 23$\frac{15}{16}$; Am.-Syndik. 4½ pCt. 92¾, $\frac{13}{16}$; Handelm. 167¼, 166¾; O. Indie 5 pCt. 95⅝, 96.

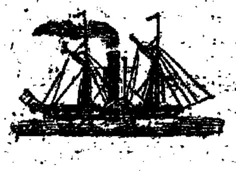

Door het vergevorderde Saizoen en noodzakelijke Reparatie, zal de STOOMBOOT, varende van ROTTERDAM en DORDRECHT op den MOERDIJK, op den 26. dezer, tot nadere kennisgeving, DE VAART STAKEN.

DORDRECHT, den 20. December 1839.

⁂ On nous à cité des cas remarquables de guérisons extraordinaires obtenues par l'emploi du SIROP PECTORAL et de la PATE PECTORALE de MOU DE VEAU au LICHEN D'ISLANDE, préparée par M. PAUL GAGE, pharmacien de Paris (1) dans le traitement des maladies de poitrine, des RHUMES, des TOUX, des CATARRHES, des COQUELUCHES, etc. Nous sommes certains que ces préparations ne contiennent PAS D'OPIUM.

(1) Le SIROP PECTORAL et la PATE PECTORALE de MOU DE VEAU au LICHEN D'ISLANDE, préparés par M. PAUL GAGE, ph. à *Paris*, rue de Grenelle St. Germain, 13 se vendent à VAN DEN GOORBERGH à *Breda*. Toutes les bouteilles de SIROP DE MOU DE VEAU qui ne seront pas bouchées avec de l'étain portant la signature incrustée de M. PAUL GAGE, doivent être rejetées *comme contrefaites*.

⁂ Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn voorhanden

COLLECTION

DES

CLASSIQUES FRANÇAIS,

à 20 CENTS LE VOLUME.

VOLTAIRE. Dictionnaire philosophique, 14 vol.; idem Mélanges Historiques, 4 vol.; idem Commentaires sur *Corneille*, 4 vol.; idem Essai sur les moeurs et l'esprit des nations, 8 vol.; idem Dialogues et entretiens philosophiques, 2 vol.; idem Histoire du parlement de Paris, 4 vol.; idem Poëmes et discours en vers, 1 vol.; — LA CHAUSSÉE. Oeuvres choisies, 2 vol.; — PELLISSIER. Oeuvres choisies de *Desportes*, *Bertaut* et *Regnier*, 1 vol.; — QUINAULT. Oeuvres choisies, 2 vol.; — DANCOURT. Oeuvres choisies, 5 vol.; — DESTOUCHES. Oeuvres choisies, 2 vol.; — LA GRANGE-CHANCEL. Oeuvres choisies, 1 vol.; — FAVART. Oeuvres choisies, 2 vol.; — COLLÉ. Oeuvres choisies, 1 vol.; — VERTOT. Histoire des révolutions de Suède, 2 vol.; — COLARDEAU. Oeuvres choisies, 1 vol.; — ROUSSEAU. Oeuvres choisies, 2 vol.; — LAFONTAINE. Théatre, 1 vol.; idem Oeuvres diverses, 2 vol.; idem Fables, 2 vol.; — FAVART. Oeuvres choisies, 3 vol.; — CHAMPFORT. Oeuvres choisies, 1 vol.; — OEUVRES CHOISIES de *Chateaubrun* et *Guimond de la Touche*, 1 vol.; — BOSSUET. Discours sur l'histoire Universelle, 2 vol.; idem Oraisons funèbres, 1 vol.; — MONTESQUIEU. Oeuvres Mêlées et posthumes, 2 vol.; idem Considération sur les causes de la grandeur des Romains et de leur décadence, 1 vol.; idem Lettres Persannes, 2 vol.; — BOISSY. Oeuvres choisies, 2 vol.; — FLÉCHIER. Oraisons funèbres, 2 vol.; — BOURSAULT. Oeuvres choisies, 2 vol.; — LE SAGE. Oeuvres choisies, 1 vol.; — DESMAHIS. Oeuvres choisies, 1 vol.; — SAURIN. Oeuvres choisies, 1 vol.; — MALHERBE. Poësies, 1 vol.; — MERSAN. Pensées de Nicole, 1 vol.; — SAINT-REAL. Conjurations des Espagnols contre la République de Venise; et des Gracques, 1 vol.; — TORQUATO TASSO. Aminta, favola Boscherreccia, 1 vol.; idem La Gerusalemme liberata, 1 vol.; — CLÉMENT MAROT. Oeuvres choisies, 1 vol.; — CAMPISTRON. Oeuvres choisies, 1 vol.

⁂ *Bij Bovengemelden is van de Pers gekomen:*

ALMANAK

DER

KONINKLIJKE MILITAIRE AKADEMIE,

Derde Jaargang, 1840. Prijs . . . . *f* 0,90.
Dito met Plaat, voorstellende de K. M. Akademie, . . . 1,20.

Van de beide vorige Jaargangen, zijn nog exemplaren à 90 Cents te bekomen.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.